6.SINIF 2. TEMA ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık KARABÜK Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

MİLLÎ MÜCADELE VE ATATÜRK

MEHMETÇİK'E DERİN SAYGI

23 Nisan 1915 günü Conkbayırı'nda Türkler ve İtilaf Devletleri arasında korkunç siper savaşları oluyordu. Siperler arasında 8-10 metre mesafe vardı. Süngü hücumundan sonra savaşa ara verildi. Askerler siperlerine çekildi.

Yaralı bir İngiliz yüzbaşı avazı çıktığı kadar bağırıyor, ağlıyor, kurtarılmak için yalvarıyordu. Ancak hiçbir siperden kimse çıkıp yardım edemiyordu çünkü en küçük bir kıpırdanışta yüzlerce kurşun yağıyordu.

Bu sırada akıl almaz bir olay oldu. Türk siperlerinden beyaz bir bez sallandı. Arkasından aslan yapılı bir Türk askeri siperden silahsız bir şekilde çıktı. Hepimiz donup kaldık. Kimse nefes alamıyor, herkes ona bakıyordu. Asker yavaş adımlarla yürüyor, siperdekiler kendisine nişan almış bekliyordu. Asker yaralı İngiliz subayını okşar gibi yerden kucakladı, kolunu omzuna attı ve bizim siperlere doğru yürümeye başladı. Yaralıyı usulca yere bırakıp geldiği gibi kendi siperlerine döndü. Teşekkür bile edemedik.

Savaş alanlarında günlerce bu kahraman Türk askerinin cesareti güzelliği ve insan sevgisi konuşuldu. Dünyanın en yürekli ve kahraman askeri Mehmetçiğe derin sevgi ve saygılar!

1. **Bu metnin olay, yer, kişi ve zaman unsurlarını belirleyin.**

Olay:............................
....
....
....
....

Yer:............................
....
....
....
....

Zaman: ....
....
....
....
....

Kişi: ....
....
....
....
....

2. **Mustafa Kemal Atatürk'e ait sözlerin taşıdığı anlam özelliklerini anlamların yanında verilen harflerle eşleştiriniz.**

A Karşılaştırma   **B** Neden- Sonuç   **C** Amaç- Sonuç

- ( ) Türk'ün haysiyet, onur ve kabiliyeti çok yüksektir. Böyle bir millet esir yaşamaktansa yok olsun iyidir. Bundan dolayı ya bağımsızlık ya ölüm!
- ( ) Türk dili, kutsal bir hazinedir çünkü Türk milleti geçirdiği sayısız felâketler içinde bugün kendi milliyetini yapan her şeyin, dili sayesinde korunduğunu görüyor.
- ( ) Az zamanda çok ve büyük işler yaptık. Bu işlerin en büyüğü, temeli, Türk kahramanlığı ve yüksek Türk kültürü olan Türkiye Cumhuriyeti'dir.
- ( ) Herhangi bir kişinin, yaşadıkça mutlu olması için gereken şey, kendisi için değil kendisinden sonra gelecekler için çalışmaktır.
- ( ) Yeni Türkiye'mizi yaraşır olduğu düzeye eriştirebilmek için kesinlikle ekonomimize birinci derecede önem vermek zorundayız.

3.

I. METİN	II. METİN
Bir taraftan devletin varlığının pamuk ipliğine bağlı olduğu, diğer taraftan da Türk halkının büyük sıkıntılar içinde yarınlara güvenini tamamen yitirdiği Osmanlı İmparatorluğu'nun en trajik dönemlerinden birinde Atatürk; halkın uyanmasını, enerjisini yeniden kazanmasını ve geleceğe güvenle bakmasını sağlamıştır.	Birinci Dünya Savaşı yenilgisinden sonra girilen kriz sonucunda Türkiye dikkat çekici bir kabiliyete sahip olan bir lidere sahip oldu. Bu lider Mustafa Kemal'di. Çanakkale'de büyük başarılarla hizmet veren bir subaydı. Savaşlarla sıkışmış bir ülkeyi gelecekte dünyanın hesaba katması gereken güçlü bir devlet hâline dönüştürdü.

Aşağıdakilerden hangisi Atatürk ile ilgili iki metinden de çıkarılabilecek ortak bir sonuçtur?

A) Güç koşulların yaşandığı bir dönemde sorumluluk almıştır.
B) Çanakkale'de büyük başarılara imza atmış bir komutandır.
C) Kurtuluş Savaşı'nda büyük başarılar kazanmıştır.
D) Çanakkale Savaşı'ndaki başarısından sonra tanınmıştır.

4. Vefa Lisesi, 1872 yılında İstanbul'da kurulmuştur. İsmini Vefa semtinden alan okul, ana dille öğretim yapılan ilk sivil lise olma özelliğini taşır. Çanakkale Savaşı patlak verdiğinde Vefa Lisesinin öğrenci ve öğretmenleri asker üniforması giymiş, okulun bahçesinde toplanıp marşlar söyleyerek Şehzadebaşı'na çıkmışlardı. Meydanda toplanan İstanbullular, onları alkış ve dualarla savaşa uğurlamıştı. Vefa Lisesi son sınıf öğrencileri erken mezun edilerek bazı öğretmenleriyle gönüllü olarak cepheye gitmişlerdi. Bu yüzden sayısı azalan Vefa Lisesi öğrencileri, başka bir binaya taşınmıştır. Vefa Lisesi, bu binanın öğretim için yetersiz kalması üzerine 1917 yılında Vefa semtindeki kendi binasına dönmüştür. Fakat diğer liselerde olduğu gibi birçoğu geri gelemeyen öğrenciler nedeniyle Vefa Lisesi 1918 sonrasına dek mezun verememiştir.

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

A) Metinde bahsedilen semt, hangi olay üzerine "Vefa" adını almıştır?
B) Vefa Lisesi öğrenci ve öğretmenleri ne zaman asker üniforması giymiştir?
C) Şehzadebaşı'nda toplananlar, öğrenci ve öğretmenleri savaşa nasıl uğurlamıştır?
D) Vefa Lisesinin savaş yıllarında öğrenci mezun edememesinin nedeni nedir?

5. Osmanlı tarihinin en acı hadiselerinden biriydi Sarıkamış Harekâtı. Bu harekâtta amaç Kars, Sarıkamış, Ardahan gibi illeri Ruslardan geri almaktı. Harekâtın ilk iki günü başarıyla geçti fakat olumsuz hava koşulları gittikçe şiddetini artırıyordu. Fırtına ile yağan kar, yolları tıkayıp çadırları yıktı. Arkasından da dondurucu soğuklar bastırınca Osmanlı askerleri donma, dizanteri, tifo gibi hastalıklardan dolayı hayatını kaybetti. Zorlu koşullar nedeniyle sadece on sekiz gün sürebilen harekâtın ardından yaklaşık altmış bin Osmanlı askeri yaşamını yitirdi. Onların şehadet şerbeti içmelerine sebep olan şey ise düşman mermisi değil soğuk havaydı.

Bu metinde altı çizili sözcüğün görevi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Bilgileri özetleyip bir sonuca bağlamıştır.
B) İki cümle arasında neden-sonuç ilgisi kurmuştur.
C) Kendisinden önce gelen ifadeyi örneklendirmiştir.
D) Kendisinden önceki olumlu yargıyı olumsuza çevirmiştir.

6.

I. METİN

Kahramankazan, başkent Ankara'ya 47 km uzaklıkta tarih, doğa ve kültür hazinesine sahip, şirin bir Anadolu ilçesidir. "Kazan" adını 1402 yılında yapılan Ankara Savaşı'nda yenilen Osmanlı ordularının ağırlıklarını burada bırakıp çekilmesinden sonra geride kalan devasa kazanlardan almıştır. 15 Temmuz askerî darbe girişiminde ilçe olarak gösterdiği kahramanlıklar, ilçede o gecede dokuz kişinin şehit olması ve darbecilere karşı direnç gösterilmesi dolayısıyla ilçenin ismi 25 Ekim 2016 tarihinde TBMM'de kabul edilen kanunla "Kahramankazan" olarak değiştirilmiştir.

II. METİN

Şanlıurfa, Türkiye'nin bir ili ve en kalabalık dokuzuncu şehridir. 1919 yılında önce İngilizlerin, daha sonra Fransızların işgaline uğrayan Urfa, 11 Nisan 1920'de Urfa halkı tarafından işgalden kurtarılmıştır. Urfa milletvekili Osman Doğan ve on yedi arkadaşının, Kurtuluş Savaşı'nda gösterdiği kahramanlıktan dolayı Urfa ilinin adının "Şanlıurfa" olarak değiştirilmesine ilişkin kanun teklifi 6 Aralık 1984 tarihinde kabul edilerek kanunlaşmıştır. 2016'da ise Şanlıurfa halkının Kurtuluş Savaşı'nda gösterdiği kahramanlıktan dolayı TBMM tarafından bu kente İstiklâl Madalyası verilmiştir.

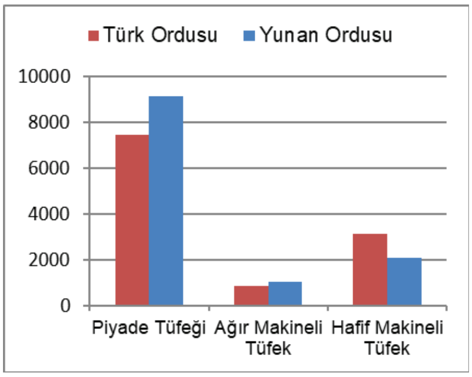
Bu metinlerden çıkarılabilecek ortak sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

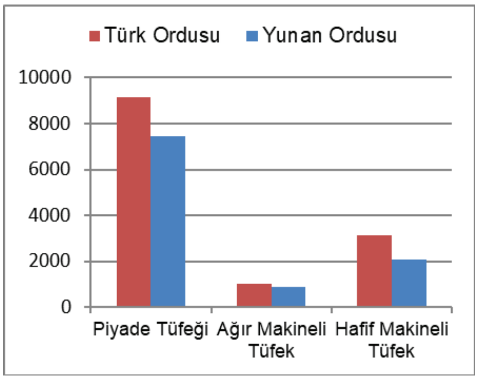
A) Anadolu insanı Kurtuluş Savaşı'nda çok büyük kahramanlıklar göstermiştir.
B) Millet meclisi, vatan uğrunda gösterilen kahramanlıklara kayıtsız kalmamıştır.
C) 15 Temmuz askerî darbe girişimine Kazan halkı büyük bir direniş göstermiştir.
D) Bir şehir ya da kasabanın adı sadece tarihî olaylar sonucunda değişebilir.

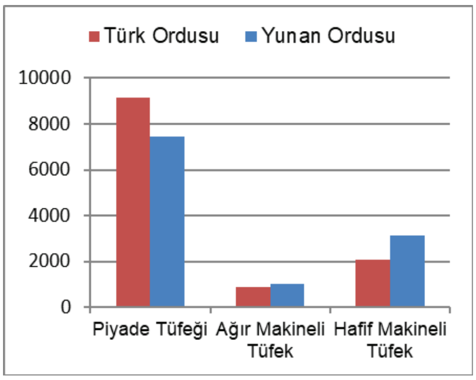
7. Bir gazetede 30 Ağustos Zafer Bayramı nedeniyle kaleme alınan bir köşe yazısında Kurtuluş Savaşı'ndaki Türk ordusu ile Yunan ordusunun silah, cephane vb. yönlerden karşılaştırıldığı bir grafik bulunmaktadır. Bu grafikten aşağıdaki sonuçlar çıkarılmıştır:

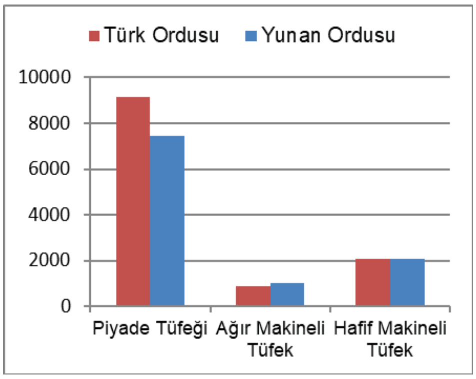
- Türk ordusu piyade tüfeği sayısı bakımından Yunan ordusundan öndedir.
- Ağır makineli tüfek sayısı bakımından Yunan ordusu üstündür.
- Hafif makineli tüfek sayısı bakımından iki ordu eşit güçte değildir.

Bu açıklamalara göre sözü edilen grafik aşağıdakilerden hangisidir?

A)


B)


C)


D)


8. Şiirde ahenk, dize sonlarında ses ya da kelimelerin tekrar edilmesiyle sağlanır. Kafiye, genelde dize sonundaki sözcüğün kökünde görülür, sadece bir ses benzerliğinden ibarettir. Redif ise genelde dize sonundaki sözcüğün aldığı eklerde görülür, sadece ses benzerliğinden ibaret değildir. Redif olarak alınan ekler, mısrada aynı görevde kullanılmıştır. Söz gelimi aşağıdaki şiirde dizelerin sonunda yer alan "şehidi" ve "şahidi" sözcüğünde kelimelerin kökündeki "hid" bölümü kafiye, -i eki ise rediftir.

Sen vatan kahramanı, demokrasi şehidi!
Yine bir tarih yazdın, dünya bunun şahidi…

Bu bilgilere göre aşağıdaki dizelerin hangisinde sadece kafiye vardır?

A) Bir mucize yarattın 15 Temmuz gecesi,
Can verdin vatan için yoktu bunun ötesi.

B) O nasıl bir yürek ki, binlerce tanka bedel
Ölüm bile vız geldi, utandı senden ecel!

C) Seninle gurur duydu Boğaziçi Köprüsü.
Yeniden dile geldi Çanakkale türküsü.

D) Seninle nöbette bak bu ülkenin tamamı,
İşte böyle kutlanır demokrasi bayramı.

9, 10, 11 ve 12. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Derhâl Çankaya yolunu tuttum. Heyete katılalı henüz üç ay olmuştu.Muhite ve Çankaya Köşkü'ne yeni alışmıştım.Köşkün temiz havası ve her mensubunun, baba evini hatırlatan samimiyeti ürkekliğimi gidermişti. Atamız bu gece çok neşeliydi. Arkadaşlar benden önce gelerek fasıla başlamışlardı. Şarkı ve gazeller birbirini takip ediyordu.Atatürk'ün akşam yemeği uzun müddet devam eder, muhakkak sofrayı Türk musikisi tezyin ederdi. Köşkte, musiki heyeti çağrılmadığı geceler, gramofondan istifa edilir fakat muhakkak Türk musikisi dinlenirdi.

9. **Metinde Atatürk'ün hangi sanat dalına verdiği önem vurgulanmaktadır?**

....

10. **Olay nerede geçmektedir?**

....

11. **Köşke musiki heyeti çağrılmadığı geceler neyden istifade edilmektedir?**

....

12. **Yazar ne kadar zamandır heyette yer almaktadır?**

....

13. Aşağıdaki şiirde altı çizilen kelimelerdeki kırmızı yazılan ekleri dikkate alarak uygun bölüme yazın.

TÜRKİYEM
Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den…
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.

Sen vatanımsın, ekmeğimsin;
Duyduğum, bildiğim zafersin yıllarca.
Zonguldak'ta 63 numara
Nazlı sahiller Akdeniz'de.

Sevdasın ciğerlerimde parça parça
Yarı kalmış dileğimsin...
Sen Koçhisar'da tuzum, Sille'de kızım...
Çift kulaklı Sürmene bıçağı belimde…

Varmışım çiğ köfte yemeye Adana'ya,
Dadaloğlu'ndan bir koçaklama dilimde:
– Şu yalan dünyaya geldim geleli…
Hey vatanım, bacım, sağdıcım, emmim!
Senden bir yara her yerimde...
Desteye güreşmişim Kırkpınar'da.
Durmuş da yorgunluk çıkarmışım,
Bir akşam vakti
Dört bardak kıtlama çayla Erzurum'da…

Ardahan'a varmışım, yollar uzamış.
Bel vermiş, yol vermemiş dağlar.
– Yüce Tanrı dört yanını bezemiş,
Beni yakan bir Konyalı kız imiş...

Seni boydan boya sevmişim,
Ta Kars'a kadar Edirne'den…
Toprağını, taşını, dağlarını
Fırsat buldukça övmüşüm.

Çokluk eki almış sözcükler

İyelik eki almış sözcükler

Belirtme hâl eki almış sözcükler

Yönelme hâl eki almış sözcükler

Ayrılma hâl eki almış sözcükler

Bulunma hâl eki almış sözcükler

14. Aşağıdaki boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.

a. Sahnede canlandırılmak amacıyla karşılıklı konuşmalar hâlinde yazılmış metinlere _ _ _ _ denir.

b.Bir yazarın gezip gördüğü yerleri, bu yerlerle ilgili izlenimlerini edebî bir üslupla anlattığı yazı türüne _ _ _ _ denir.

c. Bir şey haber vermek, sormak, istemek veya duyguları bildirmek için birine çoğunlukla posta yoluyla gönderilen, zarfa konulmuş yazılı kâğıt, name türündeki metinlere _ _ _ _ denir.

d. Bir insanın başından geçenleri ya da tanık olduğu olayları sanat değeri taşıyan bir üslupla dile getirdiği yazılara _ _ _ _ denir.

15. **Bazı deyimler ve anlamları aşağıda verilmiştir. Deyimlerin başındaki harfleri anlamların karşısına yazarak eşleştiriniz.**

a. Kabak tadı vermek

b. Saf değiştirmek

c. Taşı gediğine koymak

d. Saati saatine uymamak

e. Ele avuca sığmamak

( ) Şımarık davranmak, söz dinlememek, baskı altına alınmamak

( ) Bıktırmak, usanmak

( ) Destek vermekten vazgeçip karşı duruma geçmek

( ) Gerekli sözü yerinde ve zamanında söylemek

( ) Ne yapacağı belli olmamak

16. Öyle bir devim ki ben hakikatte pireyim.
Bir delik gösterin de utancımdan gireyim.

Yukarıdaki dizelerde anlatımı güçlendirmek için hangi söz sanatından <u>yararlanılmamıştır</u>?

A) Kişileştirme

B) Karşıtlık

C) Benzetme

D) Abartma

17. "Boynu bükük ulusumuzu tutsak etmek isteyen düşmanları yüzde yüz yeneceğime olan inanç ve güvenim bir dakika olsun sarsılmamıştır. Bu dakikada bu tam inancımı yüksek kurulunuza karşı, bütün ulusa karşı ve bütün dünyaya karşı ilan ederim."

Bu parçadaki altı çizili deyimin paragrafa kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

A) Aklındaki sorular yüzünden insanları endişelendiriyordu.
B) İstanbul'dan halası geldiği için çok mutluydu.
C) Cesareti, savaşa katılmak için yeterli değildi.
D) Babası gittiğinden beri çok üzgündü.

18. 10 Ağustos 1915. Conkbayırı'nı almak ve bütün Boğaz'a hâkim olmak için İngilizler 20.000 kişilik bir kuvvetle günlerce kazdıkları siperlere yerleşmişler, hücum anını bekliyorlardı. Gecenin karanlığı tamamen kalkmış, tan ağarmak üzereydi. 8.Tümen komutanı ve diğer subaylarını çağırdım:
-Mutlaka düşmanı yeneceğimize inanıyorum ancak siz acele etmeyin, evvela ben ileri gideyim, size ben kırbacımla işaret verdiğim zaman hep birlikte atılırsınız.

Metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Anı
B) Mektup
C) Hikâye
D) Gezi yazısı

19.

"Milletimizi en kısa yoldan medeniyetin nimetlerine kavuşturmaya, mesut ve müreffeh kılmaya çalışacağız ve bunu yapmaya mecburuz.(1925)"

"Biz Batı medeniyetini bir taklitçilik yapalım diye almıyoruz. Onda iyi olarak gördüklerimizi, kendi bünyemize uygun bulduğumuz için, dünya medeniyet seviyesi içinde benimsiyoruz.(1926)"

Mustafa Kemal ATATÜRK bu sözleriyle aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?

A) Çalışkanlığı
B) Bilimselliği
C) Akılcılığı
D) Çağdaşlaşmayı

20, 21 ve 22. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

Gazi Pazar Yerinde, Akşehir

Sakarya Savaşı'ndan sonra bir sonbahar sabahıydı. Akşehir pazar yeri karınca yuvası gibi kaynıyordu. Bin ağızdan bin ses. Bir aralık, ortalıktaki uğultu perde perde sönmeye başlıyor, Pazaryerini bir tapınak sessizliği kaplıyor. Yalnız, kulaktan kulağa bir fısıltı:

-"Gazi gelmiş, Gazi!"

Bütün gözler mutlu bakışlarla aynı yöne dönüyor; Gazi Mustafa Kemal Paşa, o ölçülü, güzel yürüyüşüyle yavaş yavaş ilerlemekte, ara sıra sergilerin önünde durup ilgilenmekte. Belli ki alışverişe çıkmış ama o, başka bir şey değil, yalnız gönül alıyor. Böylece gönül ala ala satıcı kadınların kesimine geliyor.

-"Nasılsınız bacılar?"

-"Sağ ol Paşa'm, duacıyız."

Kadınlar Paşalarını özlem dolu gözlerle kana kana seyrederken kendilerini tutamıyorlar:

-"Güzel Paşa'm."

-"Yiğit Paşa'm."

Gazi utangaç, bu sevgi haykırışlarını durdurmak için birine sordu:

-"Erin var mı?"

-"Var Paşa'm cephede."

-"Ya senin?"

-"Kanı helal olsun, Çanakkale'de kaldı."

Gazi daha soracak, soracak ama bu yürek yanıklardan alacağı yanıtların çoğunu şimdiden oranlıyor. Çanakkale'sinden sonra Kafkas'ı, Kanal'ı, Galiçya'sı, İnönü'sü, Sakarya'sı hep sıralanacak; hem de hiç kırgınlık taşımayan, hiçbir şey istemeyen, beklemeyen seslerle.

Gazi, gözleri buğulanmış, bir an düşünüyor ve hızlı adımlarla, geldiği yana yöneliyor, bir kuyumcunun sergisi önünde durduktan sonra elinde bir avuç yüzükle dönüyor.

O gün pazardan dönen bacıların parmakları, Gazi'nin hediye ettiği yüzüklerle süslü, yürekleri yaşantılarının en büyük övüncü ile dolu idi.

20. Anlamı verilen sözcük ve sözcük gruplarını metinden bulunuz. Boşluklara uygun harfleri yerleştiriniz.

U Ğ U L _ U: Gürültü

P _ R _ E P _ R _ E S _ N M E K : Giderek azalmak

S E _ G _ : Alıcının görmesi,seçmesi için dizilmiş nesnelerin serildiği yer

B U _ U L _ N M _ K : Üzerinde buğu oluşmak

Ö _ Ü _ Ç : Övünme

_ A Y K _ R I - : Yükses sesle haykırma işi

T _ P I _ A K : İçinde ibadet edilen yer

21. Metnin türüyle ilgili bilgileri DOĞRU/YANLIŞ bölümüne (X) işareti yazarak değerlendiriniz.

Metnin Türü ile İlgili Bilgiler	DOĞRU	YANLIŞ
Yaşanmış bir olayı anlatır.		
Geçmişe ait belge niteliğindedirler.		
Sadece birinci kişi ağzından anlatım kullanılır.		
Kurgusal ögeler ağır basar.		
Bu türdeki yazılar öğretici nitelik taşımaktadır.		

22. Bu metinde altı çizili söz grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Aynı anda hareket etmek
B) Çok gürültülü olmak
C) Çok kalabalık ve hareketli olmak
D) Çalışkan olmak

23.
I. Mum dibine ışık vermez.
II. Körle yatan şaşı kalkar.
III. Üzüm üzüme baka baka kararır.
IV. Terzi kendi söküğünü dikemez.
V. Armut dalının dibine düşer.

Numaralanmış atasözleri anlamca ikişerli eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

A) I
B) II
C) IV
D) V

24. Aşağıdaki şiirlerin hangisinde diğerlerinden farklı bir söz sanatı kullanılmıştır?

A) Şakaklarıma kar mı yağdı ne var?
Benim mi Allah'ım bu çizgili yüz?
Ya gözler altındaki mor halkalar?
Neden böyle düşman görünürsünüz,
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?

B) O çay ağır akar, yorgun mu bilmem?
Mehtabı hasta mı, solgun mu bilmem?
Yaslı gelin gibi mahzun mu bilmem?
Yüce dağ başında siyah tül vardır.

C) Ey benim sarı tamburam,
Sen ne için inilersin?
İçim oyuk, derdim büyük
Ben onun için inilerim.

D) Bir ah çeksem dağı taşı eritir
Gözüm yaşı değirmeni yürütür
Bu hasretlik beni dahi çürütür
Bana sıla da bir, gurbet il de bir

25, 26 ve 27. soruların cevaplarını aşağıdaki metne göre veriniz.

HALİL PAŞA'DAN KUT'ÜL AMARE ZAFERİ SONRASI ÖNEMLİ MESAJ!

Halil Paşa, Kutü'l-Amare zaferinden sonra 6. Ordu'ya yayınladığı mesajda şöyle dedi:
''Arslanlar! Bütün Osmanlılara şeref ve şan, İngilizlere kara meydan olan şu kızgın toprağın güneşli semasında şehitlerimizin ruhları sevinçle gülerek uçarken, ben de hepinizin pak alınlarından öperek cümlenizi tebrik ediyorum. Ordum gerek Kut karşısında ve gerekse Kut'u kurtarmaya gelen ordular karşısında 350 subay ve 10 bin erini şehit vermiştir. Fakat buna karşılık bugün Kut'ta 13 general, 481 subay ve 13 bin 300 er teslim alıyorum. Bu teslim aldığımız orduyu kurtarmaya gelen İngiliz kuvvetleri de 30 bin zayiat vererek geri dönmüşlerdir. Şu iki farka bakılınca, cihanı hayretlere düşürecek kadar büyük bir fark görülür. Tarih bu olayı yazmak için kelime bulmakta müşkülata uğrayacaktır. İşte Osmanlı sebatının İngiliz inadını kırdığı birinci zaferi Çanakkale'de, ikinci zaferi burada görüyoruz.''

25. Metinde geçen aşağıdaki kelimelerinin anlamlarını sözlükten bularak birer cümlede kullanınız.

sema : ....
Cümlem : ....
zaiyat : ....
Cümlem : ....
pak : ....
Cümlem : ....
cihan : ....
Cümlem : ....
müşkülat : ....
Cümlem : ....

26. Halil Paşa'nın mesajındaki ana duygu nedir?

....

27. Aşağıdakilerden hangisi parçada verilen altı çizli ifadelerin herhangi biriyle ilgili değildir?

A) Duygu belirten ifade
B) Benzetme sanatı örneği
C) Amaç-Sonuç cümlesi
D) Abartma sanatı örneği

28.



Yukarıdaki afişten sempozyumla ilgili bilgilerden hangisine <u>ulaşılamaz</u>?

A) Konusuna
B) Ne zaman yapılacağına
C) Konuşmacıların kim olduğuna
D) Hangi kurumlarca düzenlendiğine

29. Dize sonlarında yazılışları, okunuşları, anlamları ve görevleri aynı olan eklerin, kelime ve kelime gruplarının tekrar edilmesine “redif”; dize sonlarında yazılışları ve okunuşları aynı, anlamları ve görevleri farklı kelimelerin, eklerin benzerliğine “kafiye” denir.

Bu açıklamadan hareketle,

İyi doğru sözler onda
Şefkat dolu gözler onda

dizelerindeki redif ve kafiyeyi bularak verilen boşluklara yazınız.

<u>REDİF</u>	**<u>KAFİYE</u>**

30.

Nasrettin Hoca‘nın pazara gideceğini duyan çocuklar çevresine toplanırlar.
- Hoca, bana düdük al!
- Bana da, bana da!
- Ben de düdük isterim!
- Bir tane de bana!

Ama çocuklardan sadece biri Nasrettin Hoca’ya düdük parası verir. Hoca pazardan köye döner. Çocuklar sevinçle düdüklerini isterler. Nasrettin Hoca cebinden bir düdük çıkarır. Parayı veren çocuğa düdüğü uzatır. Tabii diğer çocuklar hep bir ağızdan bağırırlar.
- Hani bizim düdüğümüz?

Nasrettin Hoca gülerek,
- Eee çocuklar, parayı veren düdüğü çalar, der.

Yukarıdaki fıkrada hikaye unsurlarından hangisi <u>yoktur</u>?

A) Olay
B) Zaman
C) Kişi
D) Yer

31. “Ali, bütün olanları bana dün sınıfta anlattı.” **cümlesinde hâl eklerinden hangisi <u>kullanılmamıştır</u>?**

A) Belirtme hâli
B) Bulunma hâli
C) Yönelme hâli
D) Ayrılma hâli

32, 33 ve 34. soruları aşağıdaki şiirlerden hareketle cevaplayınız.

Bizim süvarimiz amma da ata biner!
Ayağı yere değer, başı göğe değer.

Bizim piyademiz yola yeğin gider
Bastığında toprağı ezer!

Bizim topçumuzun narası hay babam hay!
Gülleden beter.

Sağdıçlarım! Sizin gibi yiğitleri oldukça
Bu millet yaşar.

Düşman koymuş meydanları kaçıyordu.

32. Okuduğunuz şiirde yer alan bazı kelimeler ile bunların anlamları aşağıda verilmiştir. Kelimelerin başında bulunan harfleri anlamların karşısına yazarak kelime ve anlamları doğru şekilde eşleştiriniz.

a. süvari | b. piyade | c. yiğit | d. meydan

e. gülle | f. nara | g. koymak

( ) Eskiden som taş veya demirden, yuvarlak bir biçimde yapılırken günümüzde çelikten silindir biçiminde, bir ucu sivri olarak yapılan top mermisi.
( ) Yaya olarak savaşan askerlerin oluşturduğu sınıf.
( ) Haykırma, bağırma
( ) Güçlü ve yürekli, alp, kahraman, mert.
( ) Atlı, atlı asker.
( ) Bırakmak, terk etmek
( ) Alan.

33. Şiirde abartma sanatının yapıldığı dizeleri aşağıdaki boşluklara yazınız.

....
....
....

34. Metnin ana duygusunu verilen boşluğa yazınız.

....

35. Annem ve babam bizi köyde babaanneme bırakıp şehre döndüler. Babaannemizle köyde zaman geçireceğimiz için çok mutluyduk. Tarlaları, bağları, bahçeleri gezdik. Babaannemin lezzetli yemeklerinden tattık. Kardeşim saklambaç oynamayı çok seviyordu. Onunla köyün çevresinde saklambaç oynadık. Babaannem tarlada mısır toplarken ona yardım ettik. Mısırları kara bir tencereye koyup, altını da ateşle yakıp afiyetle yedik.

Bu parçada aşağıdaki hikâye unsurlarından hangisine yer verilmemiştir?

A) Olay
B) Yer
C) Zaman
D) Şahıs

36.

Efendiler… Hepiniz mebus olabilirsiniz, vekil olabilirsiniz hatta reisicumhur olabilirsiniz fakat sanatkar olamazsınız.

Bir ulusun asker ordusu ne kadar güçlü olursa olsun, kazandığı zafer ne kadar yüce olursa olsun, bir ulus ilim ordusuna sahip değilse, savaş meydanlarında kazanılmış zaferlerin sonu olacaktır. Bu nedenle bir an önce büyük, mükemmel bir ilim ordusuna sahip olma zorunluluğu vardır.

Atatürk'e ait bu sözlerde altı çizili olarak verilen ifadeler hangi amaçla kullanılmamıştır?

A) Düşünceyi açıklamak
B) Düşüncenin yönünü değiştirmek
C) Düşünceyi desteklemek
D) Düşünceyi özetlemek

37.

Kanlıca mantarı, Türkiye'de Batı Karadeniz'de oldukça yaygın, lezzetli ve ekonomik değeri yüksek bir mantardır. En çok sonbahar yağmurlarından sonra yetişir. Gölgelik yerde yetişenler sarı ve turuncu renkli olmasına karşın hafif güneş gören yerlerde yeşilimsi veya morumsu renkte olabilir. Çam ağaçları olan yerlerde rengi daha koyu olur. Çam kanlıcası ya da kara kanlıca ismi verilir. Köknar diplerinde yetişenler daha açık renkli olur ve al kanlıca adı verilir.

Sedir mantarı, sedir yetişme alanlarında sedir ağaçlarının altında yetişmektedir. Dış ülkelerden en fazla Japonya'ya ihraç edilmektedir. Hava şartlarının olumlu gittiği ve mantarın bol yetiştiği yıllarda yöre halkı için önemli bir geçim kaynağıdır. Sedir Mantarı, Adana'nın Feke ilçesine bağlı çeşitli köylerde bulunmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi bu metinlerin ortak yönlerinden biri değildir?

A) Nesnel anlatıma başvurulması
B) Kurguya dayalı olması
C) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılması
D) Karşılaştırma yapılması

38. _ _ _ _ Safranbolu'ya gelmiş.

Bu cümlenin başına aşağıdakilerden hangisi getirilirse cümle sebep-sonuç anlamı verir?

A) Araştırma yapmak için
B) Tarihi evleri merak ettiği için
C) Eflani ilçesine gitmek amacıyla
D) Uzak Doğu'dan

39.



Bu afişten yarışma ile ilgili hangi bilgiye ulaşılabilir?

A) Hangi yolla başvurulacağına
B) Kimlerin katılabileceğine
C) Ne zaman sonuçlanacağına
D) Dereceye girenlere verilecek ödüllere

40. **Aşağıda verilen cümlelerde altı çizili kelimelerden hangisi iyelik eki almıştır?**

A) Cetveli yerden alarak arkadaşına verdi.
B) Kalemi annem istedi.
C) Kitabı bana verir misin?
D) Yüzü bembeyazdı.

41, 42 ve 43. soruların cevaplarını aşağıdaki şiire göre veriniz.

DÜŞÜNEN BAŞTI AKİF

Duysun bilen, bilmeyen
Düşünen baştı Akif
Kelimeler işleyen
Mahir nakkaştı Akif

Yolda öne sürülen
Halk adamı görülen
Hakk'a karşı dökülen
Gözlerde yaştı Akif

Mazlumları kollayan
Zalimleri horlayan
Bayrak için dokunan
İpek kumaştı Akif

Yazgısı hep karalı
Yürek üzgün, yaralı
Sınırda numaralı
Abide taştı Akif

Hicaz'ın yellerinde
Mısır'ın çöllerinde
Cami kürsülerinde
Sözle savaştı Akif

İmanla çıkıp yola
Koştu hep sağa, sola
Çanakkale ruhuyla
Coşarak taştı Akif

41. Aşağıda bazı harfleri ve anlamları verilen deyimleri şiirden bularak tamamlayınız.

Birini ilk önce harekete geçmesi için önermek

	N					R			K

Bir yere varmak için bulunduğu yerden ayrılmak, harekete geçmek

		L			Ç			M		

42. İki karşıt düşüncenin bir arada söylenmesi sanatına karşıtlık (tezat) denir. Ancak karşıtlık sanatı zıt anlamlı kelimelerin bir arada bulunması değil zıt düşüncelerin bir arada bulunmasıdır.

Tanımdan yola çıkarak şiirin üçüncü dörtlüğünde karşıtlık sanatını oluşturan sözcükleri belirleyip aşağıda verilen boşluğa yazınız.

....

....

43. Hangisi şiirde Mehmet Akif ERSOY'un benzetildiği kavramlardan biri <u>değildir</u>?

A) Gözyaşı
B) Halk adamı
C) İpek kumaş
D) Abide taş

44. Aşağıda yer alan cümleleri yazım yönünden inceleyiniz. Yazımı doğru olan cümlelerin başına "D", yazımı yanlış olanların başına "Y" yazınız.

- ( ) 20 Aralık 1873'te İstanbul Fatih'te Nasuh mahallesinde doğdu.
- ( ) Babası ona "Ragif" adını verdi ama arkadaşları telaffuzu zor olduğu için ona "Akif" dediler.
- ( ) 1898 yılında Mehmet Emin Bey'in kızı İsmet hanımla evlendi.
- ( ) İstiklal Marşı'nı Ankara'dayken kaldığı Tacettin Dergâhı'nda yazdı.
- ( ) Şiirlerini safahat adlı eserinde topladı.
- ( ) Akif yazdığı şiire kahraman ordumuza adını vermiştir.
- ( ) Birinci TBMM'de Burdur milletvekili olarak yer aldı.
- ( ) 12 Mart 1921'de İstiklal Marşı TBMM'de Millî Marş olarak kabul edildi.
- ( ) Mısır'da yakalandığı hastalığının tedavisi için İstanbula 1936 yılında döndü.
- ( ) 27 Aralık 1936'da Beyoğlundaki Mısır Apartmanında vefat etti.

45. Aşağdaki metinlerin türlerini yanda verilen boşluğa yazınız.

Canım Arkadaşım,
Nasılsın? Seni çok özledim. Tatili iple çekiyorum. Seninle buluştuğumuzda sana neler anlatacağım neler.

....

Haziran ayının 4'üydü. Sabah hazırlandım. Okulun son haftasıydı. Mutluluk ve tatlı bir hüzün vardı içimde. Tabii o gün başıma geleceklerden haberim olsaydı yine mutlu olur muydum? Sanmıyorum.

....

(Ali kahkaha atarak içeri girer)
Ali:
— Demek bana şaka yapan sendin?
Murat:
— (Biraz utangaç) Aslında hepimizin fikriydi.

....

Bu Dörtyol'a ikinci gelişim. Dörtyol, doğduğum yer. Portakalı her elime alışımda, burnuma beyaz çiçeğinin kokusu gelir hâlâ. O yüzden gezimize portakal bahçelerinden başladık.
(…)

....

Şehit Şerife Bacı



"Dünyada hiçbir milletin kadını 'Ben Anadolu kadınından fazla çalıştım. Milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını kadar emek verdim.' diyemez!" diyen Ulu Önder, Anadolu kadınının milletin kurtuluş mücadelesinde ne denli önemli bir rol oynadığını bildirmiştir bizlere. İşte bu kurtuluş mücadelesinde yıldız gibi parlayan Anadolu kadınlarından bir tanesi: Şehit Şerife Bacı…

Peki, kimdir Şerife Bacı? Kimdir bu yıldız, milletini kurtuluşa götüren yolda aydınlık olan. Adı Şerife, derdi hürriyet, memleketi Anadolu'nun şirin köşesi Kastamonu. Kocası Birinci Cihan Harbi'nde şehadet şerbetini içmiş bir er, kendisi de bağımsızlık yolunda canını veren bir nefer… Anadolu işgal altında, her yer zalim saldırısında… Yeni bir hükûmet kurulur Ankara'da ve bu hükûmetin ordusuna mühimmat lazımdır mutlaka…

Peki, nereden gelecek bütün bunlar bu darlıkta? Anadolu bu düşünceler altındayken, istiklâl yolu açılır Kastamonu – İnebolu'dan Ankara'ya. İstanbul'dan deniz yoluyla İnebolu'ya gelen cephaneler buradan kağnılar vasıtasıyla Ankara'ya ulaştırılır. Ancak yol çetin, yol zorlu, yol soğuk…

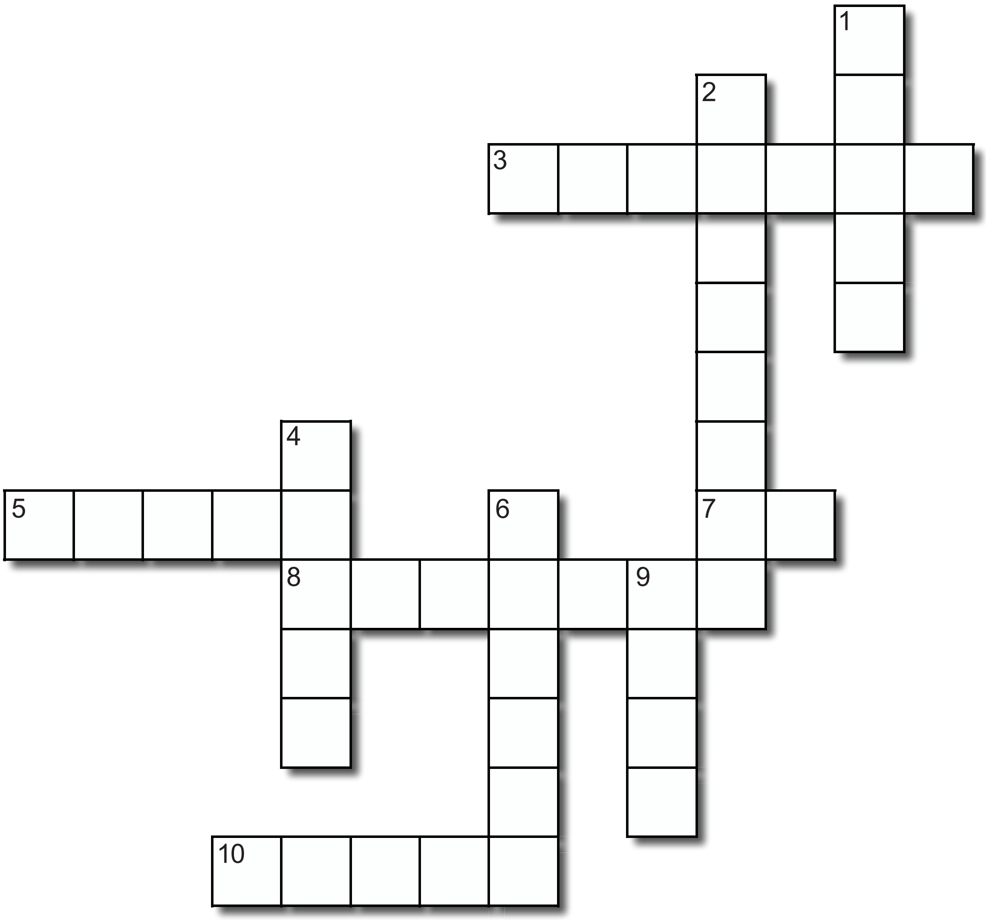
Erkekleri cephede olan kadınlar bu görevde gönüllü sayarlar kendilerini. Görevleri kağnılarla İnebolu'ya gitmek, oradan aldıkları cephaneyi Kastamonu'daki kışlaya teslim etmektir. Şerife Bacı da bu gönüllü bacılardan bir tanesidir. Köyünden iki öküzünü koştuğu kağnısıyla ve kucağında yetim Elif bebeğiyle yola düşer diğer köylülerle ve İnebolu'ya gelir. Buradan mühimmatı alır ve kafile ile birlikte yolculuğa başlar. Yolculuk başta iyi başlamıştır; ancak Küre Dağları'na varıldığında işin seyri değişir. Karlı tepeleri aşmakta zorlanır kağnılar. Bu esnada Şerife Bacı'nın cılız öküzlerinden birisi de bu zorluğa dayanamayarak yolda kalır. Şerife Bacı öküzün yerine kendini koşar kağnıya ama kendi grubu çok yol almıştır bu esnada. Var gücüyle çeker kağnıyı Şerife Bacı ama yetişemez arkadaşlarına hatta arkasından gelen bir başka köyün grubu da gelir geçer yanından. Bu esnada kar, şiddetini iyice arttırmıştır. Elif bebek açlığın ve soğuğun verdiği acıyla ağlar da ağlar… Ağlamaktan ve yorgunluktan sesi kısılır ama yine de ağlar…

Şerife Bacı kızının sesini duyamayınca bir an, korku ile mermilerin üzerinde battaniyenin altında yatan Elif bebeğe koşar. Korktuğu olmamıştır. Ancak Elif bebek bitap düşmüştür, neredeyse canını teslim etmek üzeredir soğuktan. Yağan kar da mermileri iyiden iyiye ıslatmaya başlamıştır. Yapacak bir şey kalmamıştır artık Şerife Bacı için. Kendini kızının üzerine örter, ona anne şefkati ile sıcacık bir kucak hazırlar. Sadece Elif bebeğe değildir bu annelik, altındaki mermileredir de… Onların da üzerini örtmüştür bedeniyle…

Islanmasınlar ve hatta donmasınlar diye. Üzerine ıslak battaniyeyi örter, kendini ve kağnısındakileri Allah'a ve koşuktaki tek öküzüne emanet ederek yoluna devam eder… Kastamonu kışlasının önünde tek öküzlü bir kağnı durur ertesi günün sabahında. Askerler merak eder bu kağnıyı, nasıl gelmiştir onca yolu tek başına. Bu merakla giderler kağnıya ve kaldırırlar battaniyeyi… Orada Şerife Bacı'nın şehit olmuş bedenini görürler. Bu esnada kağnının içinden bir bebek sesi gelir. Ağlayan Elif'tir, ağlayan askerlerdir, ağlayan Mehmetçiktir, ağlayan Anadolu'dur aslında…

Şerife Bacı, o emsalsiz kadın, kendini mermilere siper etmiş ve onlar yerine kendisi soğuktan donarak can vermiş, şehadet şerbetini içmiştir. Kastamonu'da ve Anadolu'da bir kurtuluş abidesidir Şehit Şerife Bacı. Atatürk'ün "Gözüm cephede, kulağım İnebolu'da." sözünün mensubudur Şehit Şerife Bacı. Ve Anadolu coğrafyasındaki her kadın gibi vatan sevgisiyle can vermiştir Şehit Şerife Bacı. Ruhu şad olsun.Vatan sağ olsun.

46. Aşağıda verilen bulmacayı "Şerife Bacı" **metninden hareketle çözünüz.**



Soldan Sağa

3. Bir işi yapmayı hiçbir yükümlülüğü yokken isteyerek üstlenen
5. İki veya dört tekerlekli, dingili tekerlekle birlikte dönen öküz arabası
7. Rütbesiz asker, nefer
8. Yüksek bir ülkü uğrunda ölme, şehit olma.
10. Üzerinde savaşın sürdüğü bölge

Yukarıdan Aşağıya

1. Acımasız ve haksız davranan, zulmeden
2. Özgürlük
4. Askerlerin toplu olarak barındıkları yapılar bütünü
6. Birlikte hareket eden aynı yöne giden taşıt veya yolcu topluluğu
9. Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü, mesai, zahmet

47.

KAHRAMAN TÜRK KADINI

Mustafa Kemal, Millî Mücadele sonrası gittiği Tarsus'ta istasyondan şehre doğru, bir süre yaya olarak yürüdü. Onu görmek için sabahtan itibaren yolları dolduran Tarsusluların arasından neşe ile selam vererek ilerledi. O sırada ansızın bir olayla karşılaştı.

Millî Mücadele'deki çete giysili bir kadın, Atatürk'ün yolunu keserek ayağına kapandı. Gözyaşlarıyla şöyle haykırıyordu:
— Bastığın toprağa kurban olayım Paşa'm!
Mustafa Kemal onu yerden kaldırmak için eğilirken kulağına bu kadının Kurtuluş Savaşı'nda cephelerde çarpışmış olan Adile Çavuş olduğunu fısıldadılar.

Gözlerinden iki damla yaş düşen Mustafa Kemal, güneşten yüzü yanmış bu kadının elinden tutup ayağa kaldırdı ve ona şöyle seslendi:
— Kahraman Türk kadını! Sen yerlerde sürünmeye değil, omuzlar üzerinde yükselmeye layıksın.

Aşağıdaki boşluklara "Kahraman Türk Kadını" **metniyle ilgili bilgileri yazınız.**

Olay: ....
....
....

Yer: ....
....

Zaman: ....
....

Kahramanlar: ....
....

Anlatıcı: ....

48. Seyit Onbaşı, Rumeli Mecidiye Tabyası'nın erbaşlarındandı. Seyit Onbaşı'nın görevli olduğu bataryanın topları düşman ateşinden zarar görmüş ve bataryadaki 4 toptan bir tek top sağlam kalmıştı. Bu topun da mermileri namlu ağzına götüren vinci arızalanmıştı. Bunun üzerine Seyit Onbaşı yaklaşık 275 kg ağırlığındaki top mermilerini sırtlayarak top merdivenlerini çıktı ve mermileri top kundağına yerleştirdi. Seyit Onbaşı, üçüncü atışında İngiliz gemisi Ocean'a isabet sağladı. Atılan mermi, geminin bacasından içeri girerek gemiye büyük hasar verdi. Mürettebat, gemiyi terk etmek zorunda kaldı. Savaştan sonra Mevki Komutanı, Seyit Onbaşı'dan top mermisi sırtında iken fotoğrafının çekilmesini istedi. Seyit Onbaşı ne kadar zorlansa da top mermisini kaldıramadı. Bunun üzerine Harp Mecmuası için ancak tahta bir mermi maketiyle bugün elimizde olan o fotoğraf çekilebildi.

Metnin ana fikri aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sabırlı olursak sonunda başarırız.
B) Vatan için aşılmayacak zorluk yoktur.
C) Zorlukların üstesinden el birliğiyle gelinir.
D) Zamanı doğru kullanarak başarıya ulaşırız.

49. Aşağıdaki cümlelerin başındaki harfleri anlamların karşısına yazarak eşleştiriniz.

A	Düşman askeri İstanbul'u almak için Çanakkale Boğazı'ndan geçmek istiyordu.		Abartma
B	Mehmetçik tarihe sığmayan bir zafer kazanmıştır.		Neden-Sonuç
C	Çanakkale Savaşı tarihteki en büyük savaşlardan biridir.		Koşul
D	Mehmetçik Çanakkale'de gözünü kırpmadan canını ortaya koymasaydı bu savaş asla kazanılmazdı.		Amaç-Sonuç
E	Kurşun gibi siperden sipere koşuyordu Mehmetçik.		Benzetme
F	Birlik ve beraberlik içinde mücadele ettiğimiz için savaşı kazandık.		Karşılaştırma

50. Aşağıda verilen Atatürk'e ait cümlelerdeki boş yerleri uygun geçiş ve bağlantı ifadeleriyle tamamlayınız. (İfadeleri birden çok kullanabilirsiniz.)

ama - ancak - fakat - buna rağmen

Ben düşündüklerimi daima halkın önünde söylemeliyim. Yanlışım varsa halk beni yalanlar _ _ _ _ şimdiye kadar bu açık konuşmada halkın beni yalanladığını görmedim.

Birçok zaferler kazandım _ _ _ _ bunların en büyüğünden sonra bile her akşam, savaş alanlarında ölen bütün askerleri düşünerek içimde derin bir keder duyuyorum.

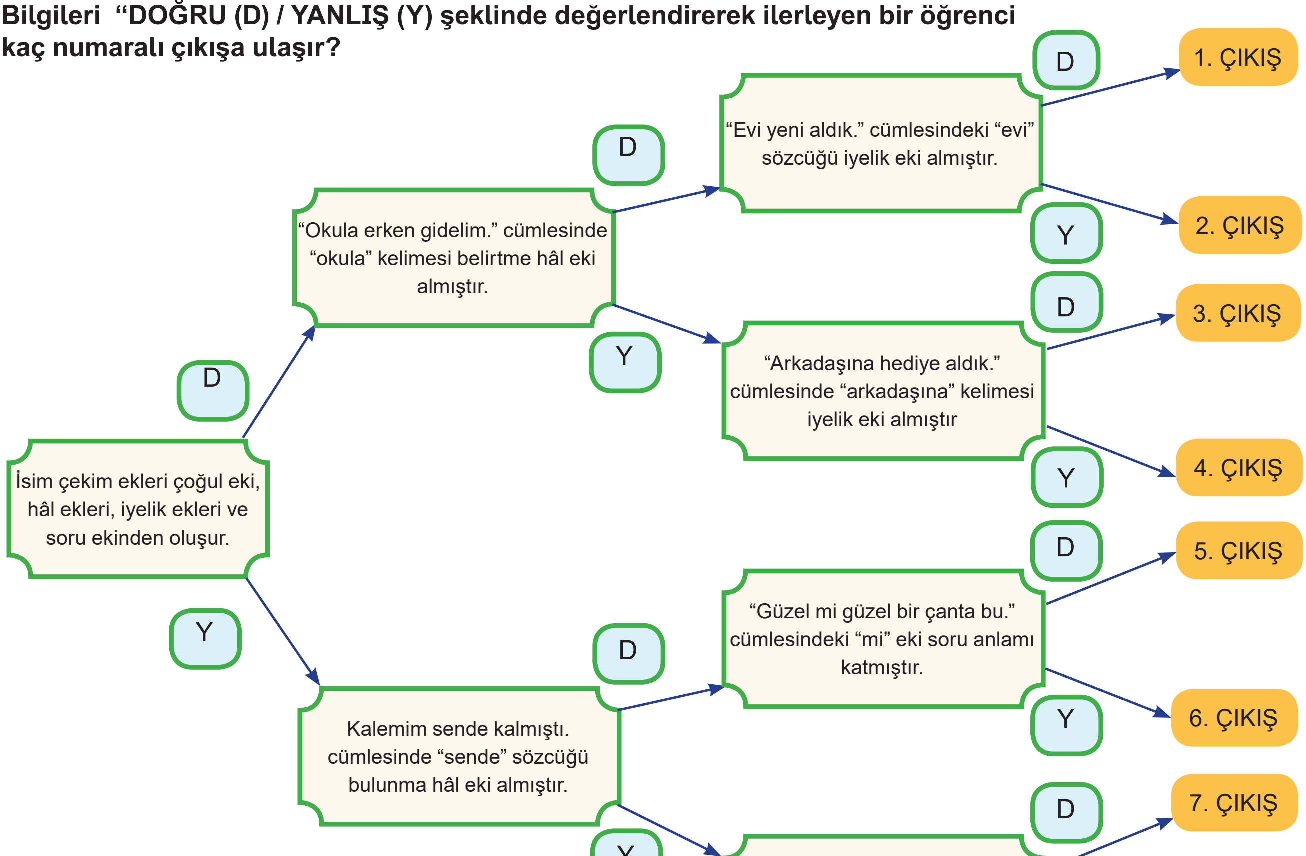
Ben başkalarının yaptığı ilkelere değil _ _ _ _ kendi ilkelerime uyarım.

Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır _ _ _ _ Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır.

Şimdiye kadar millete yapamayacağım bir şeyi vaat etmedim. Ben yapacağım dediğim zaman, buna inanmayanlar vardı. _ _ _ _ hareket ettim. Görüyorsunuz ki başardık.

Bir millette güzel şeyler düşünen insanlar, olağanüstü işler yapmaya yetenekli kahramanlar bulunabilir. _ _ _ _ öyle kimseler yalnız başına hiçbir şey olamazlar.

51 Bilgileri "DOĞRU (D) / YANLIŞ (Y) şeklinde değerlendirerek ilerleyen bir öğrenci kaç numaralı çıkışa ulaşır?



Cevap: ....

DÜŞMANDAN KAÇILMAZ

Düşman 18 Mart Donanma Saldırısı'nda başarısızlığa uğrayınca, karadan zorlama yapmak üzere Boğaz dışındaki adalarda yığınak yapmaya koyulmuştu. 25 Nisan 1915'te tan yeri ağarırken Arıburnu ve Seddülbahir bölgesine ilk düşman birlikleri çıktı. Arıburnu'na çıkan kuvvet, gözetleme taburunu püskürterek sonradan Kemalyeri adı verilen yere kadar ilerledi.

Düşman çıkarmasını haber alan Mustafa Kemal, Conkbayırı yönünde yürüyen düşmana karşı ordudan emir almayı beklemeden kuvvetlerini harekete geçirdi. Birliklerine kendisi yol bularak Kocaçimen Tepesi'ne vardı. Askerlerine orada kısa bir dinlenme vererek, atla gidilemediği için, yanındakilerle yaya olarak Conkbayırı'na geldi. Orada cephaneleri bittiği için çekilen ve düşmanca kovalanan bir gözetleme bölüğüne rastladı. Devamını Mustafa Kemal anlatıyor:

- Niçin kaçıyorsunuz? dedim.

- Efendim, düşman...

- Nerede düşman?

- İşte, diye 261 rakımlı tepeyi gösterdiler.

Gerçekten de düşmanın bir avcı hattı 261 rakımlı tepeye yaklaşmış, serbestçe ilerliyordu.

Düşman bana askerlerimden daha yakın. Düşman bulunduğum yere gelse kuvvetlerim pek kötü duruma düşecek. O zaman, bir mantıkla mıdır yoksa bir içgüdü ile mi, bilmiyorum; kaçan erlere:

- Düşmandan kaçılmaz dedim.

- Cephanemiz kalmadı, dediler.

- Cephanemiz yoksa süngümüz var, dedim. Ve bağırarak:

- Süngü tak, dedim. Yere yatırdım. Aynı zamanda Conkbayırı'na doğru ilerleyen piyade alayı ile Cebel Bataryası'nın erlerini marş marşla benim bulunduğum yere gelmeleri için yanımdaki emir subayını geriye saldım. Erler yatınca düşman da yere yattı. Kazandığımız an, bu andır.

18 MART ÇANAKKALE SAVAŞI

Donanmanın Çanakkale Boğazı'nı geçmek için yapacağı ikinci bir denemenin kara ordusu tarafından desteklenmesi veya kara ordusunun Gelibolu Yarımadası'na yapacağı bir çıkartma hareketinin donanma tarafından desteklenmesi anlaşmazlığın esas nedeniydi. İngiliz Başbakanı, savaş komitesi, deniz bakanlığı, savaşa devam düşüncesindeydiler. Amiral De Robeck tekrar Boğaz'ı zorlayarak İstanbul'u almayı düşünmüşse de bu kararından vazgeçerek kara ordusunun Gelibolu Yarımadası'na yapacağı bir çıkartma harekâtının donanma tarafından desteklenmesi planını kabul etti. Bu yüzden 18 Mart saldırısı bir daha tekrarlanmadı. Çanakkale Boğazı'ndaki deniz yenilgisi altında kalmak istemeyen ve bu yenilginin olumsuz etkisini her ne pahasına olursa olsun silmek isteyen İtilaf Devletleri talihlerini bu kez de İstanbul'u almak için kara yolundan giderek denemeye karar verdiler. Bu yolun Gelibolu yarımadasından geçtiğini düşündüler ve kara ordularını Gelibolu'ya çıkarttılar. Çanakkale kara savaşlarında da İtilaf Devletleri'nin karşısına kahraman Türk ordusu, Mustafa Kemal Paşa ve diğer kahraman komutanlar çıkacaklar, Çanakkale'yi İtilaf Devletleri'ne kapatacaklar ve bütün dünyaya "Çanakkale Geçilmez!" dedirteceklerdir.

52. Metinlerle ilgili bilgileri DOĞRU/YANLIŞ bölümüne (X) işareti yazarak değerlendiriniz.

	DOĞRU	YANLIŞ
"Düşmandan Kaçılmaz" metni olaya dayalı bir metindir.		
"18 Mart Çanakkale Savaşı" metni bilgi verme amacı taşır.		
İki metinde de aynı savaştan söz edilmiştir.		
"Düşmandan Kaçılmaz" metni mektup türünde yazılmıştır.		
"18 Mart Çanakkale Savaşı" metninde 1.kişili anlatım yapılmıştır.		

53. Aşağıdaki metnin anlatımında yer verilen duyuları belirleyerek yuvarlak içine alınız.

Güneşli bir sonbahar sabahıydı. Perdenin arasından sızan gün ışığının sıcaklığıyla güne uyandı. Elleriyle perdeyi buldu. Perdeyi araladı. Elini perdeden dışarı uzattı ve rüzgârı hissetti. Rüzgârda savrulan yaprakların hışırtısı, uzaktaki bir derenin suyunun şırıltısı, bahçede koşuşturan çocukların şen kahkahaları…

İŞİTME | KOKU ALMA | GÖRME | DOKUNMA | TATMA

54. Verilen cümlelerde çokluk ekinin cümleye kattığı anlamı cümlenin karşısındaki boşluğa yazınız

Çokluk - Abartma - Aile (Topluluk) - Millet - Her - Benzetme - Saygı - Yaklaşık

Yaşlı adam ateşler içinde sayıklıyordu.	
Türk milleti nice Fatihler yetiştirecektir.	
Müdürümüz Sema Hanımlar toplantıya çağırdı.	
Karşımdaki kadın otuz yaşlarındaydı.	
Türkler çalışkan bir millettir.	
Akşam Ahmetler geldi.	
Çocuklar oyun oynuyordu.	
Sabahları spor yapıyorum.	

55. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüğün aldığı hâl ekinin numarasını örnekteki gibi yuvarlaklara yazınız. Ortaya çıkan sayıyı yandaki kutuya yazınız.

1. Yalın | 2. Belirtme | 3. Yönelme | 4. Bulunma | 5. Ayrılma

Çocuk gülerken elindeki dondurmayı düşürdü.	1
Okula döneceğim **günü** iple çekiyorum.	
Onunla **sinemada** karşılaştık.	
Parktan gelir gelmez ellerimi yıkarım.	
Servis bozulunca **sınava** geç kaldım.	
O her zaman **saygıyı** hak eden biri olmuştur.	
Bilgisayar kullanma becerici ona yeni bir **kapı** açtı.	

56. "Ateşten Gömlek" kitabı ...

ifadesi hangisiyle devam ettirilirse nesnel bir anlam özelliği kazanır?

A) Millî Mücadele Dönemi'ni anlatmaktadır.
B) sıkılmadan okunabilecek bir kitaptır.
C) konusu kadar anlatımıyla da öne çıkar.
D) yazarın en çok beğenilen eseridir.

57. Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşluklara, kutudaki sözcüklerden uygun olanları yazınız.

-de hâl eki	çokluk	ilgi	öznel	yalın
amaç	nesnel	mi edatı	-e,-a	-den hâl eki

1) _ _ _ _ eklendiği isme soru anlamı katar.
2) Hâl eki almamış ancak çoğul eki, iyelik eki ya da yapım eklerinden almış sözcükler _ _ _ _ haldedir.
3) _ _ _ _, fiilin meydana geldiği yeri ve varlığın bulunma yerini gösterir.
4) - - - -, varlığın çıkıp uzaklaştığı yeri gösterir.
5) -ın, -in, -un, -ün, -nın, -nin, -nun, -nün ekleri _ _ _ _ hâl ekleridir.
6) -ler/-lar _ _ _ _ ekleridir.
7) "Sakarya Meydan Savaşı Türk ordusunun zaferi ile sona ermiştir." cümlesi _ _ _ _ bir yargıdır.
8) "Kahramanlık şiirlerini severek okurum. " cümlesi _ _ _ _ bir yargıdır.
9) "Kitap almak için para biriktiriyorum." cümlesinde _ _ _ _ anlamı vardır.
10) İsimlerin _ _ _ _ eki almış biçimine yönelme hâli denir.

58. "-i" eki hem belirtme hem iyelik eki olarak kullanılabilir. "-i" ekini alan sözcük "kimi, neyi, nereyi?" sorularına cevap veriyorsa belirtme ekidir. "kimin, neyin, nerenin?" sorularına cevap veriyorsa iyilik ekidir.

Buna göre "-i" **eki, aşağıdaki altı çizili sözcüklerin hangisinde** "iyelik eki" **görevinde kullanılmıştır?**

A) <u>Kahvaltıyı</u> her sabah ben hazırlarım.
B) Yeni <u>evi</u> bizim okulumuza çok yakın
C) Yaşanan olaylardan sonra <u>köyü</u> terk etti.
D) <u>Kavanozu</u> güzelce temizleyip kurabiyeleri yerleştirdi.

59. Eklendiği sözcüğün anlamını ve türünü değiştirmeyen, sözcüğe farklı anlam ilgileri kazandıran ekler çekim ekidir. Sözcüğün anlamını değiştirip yeni bir anlam kazandıran ekler ise yapım ekidir.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi çekim eki <u>almamıştır</u>?

A) <u>Kitabını</u> bitirmeden arkadaşına vermiş.
B) Bahçedeki şeftali <u>ağacı</u> çiçek açmış.
C) Çanakkale'ye <u>gezi</u> düzenleyeceğiz.
D) Albüm <u>yapraklarını</u> hızlıca çevirdim.

60. Beslenecek ve donatılacaksa Anadolu'nun her biri yoksul evi verecek de öyle beslenecek, donatılacaksa halkın gücüyle ve de halkın kaynağından...

"donatmak" sözcüğünün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

A) Süslemek
B) Giydirip kuşatmak
C) Eksiklerini tamamlamak
D) Sevmek, ilgi göstermek

61. Sarıca köyünden 14 yaşındaki Ali, bu bölgedeki askere kılavuzluk yapıyordu.Bir seferinde de düşmanın yolunu kesmek için köprüyü uçurma vazifesi aldı ve bu vazifeyi başarı ile yerine getirerek bir kahramanlık örneği sergiledi. Daha sonra Yüzbaşı Sıtkı Bey, bu çocuğu evlatlık almış ve Kuleli Askerî Lisesine kaydettirerek okumasını sağlamıştı.

Yukarıdaki metin tanımı verilen anlatıcı bakış açılarından hangisiyle yazılmıştır?

A) **Hâkim Bakış Açısı:** Yaşanmış, yaşanan ve yaşanacak olan her şeyi bilen, gören ve duyan; kahramanların gönlü veya kafasından geçenleri okuyabilen anlatıcı bakış açısıdır.

B) **Kahraman Bakış Açısı:** Kahramanlardan birisidir. Bu anlatıcı, aynı zamanda olay örgüsünün bütün yükünü üstlenen asıl kahraman olabileceği gibi, daha da geri planda yer almış kahramanlardan biri de olabilir.

C) **Gözlemci Bakış Açısı:** Anlatıcının, dış dünyada olup bitenleri sadece gözlemleyip izlemekle yetindiği, ikinci aşamada da gözlemlerini tarafsız bir gözle okuyucuya aktardığı bakış açısıdır.

D) **Çoğulcu Bakış Açısı:** Olay örgüsünde yer alan kahramanlardan birkaçının bakış açılarına yer verildiği iki veya daha fazla kişi tarafından anlatımın yapıldığı bakış açısıdır.

62. "Doğduğumdan beridir aşığım istiklale" diyen Mehmet Akif Ersoy, "İstiklal Marşı" adını verdiği şiirini İstiklal Harbi'nde kanının son damlasına kadar mücadele eden kahraman ordumuza armağan etmiştir. İstiklal, tarih boyunca tutkunu olduğumuz ve uğruna pek çok acılara katlandığımız, hiçbir zaman ödün vermediğimiz değerimizdir.

Yukarıdaki metinden hareketle Mehmet Akif Ersoy'la ilgili hangi sonuca <u>ulaşılamaz</u>?

A) İstiklal Marşımızı yazdığına
B) Doğduğundan beri bağımsızlığa aşık olduğuna
C) İstiklal Marşımızı kahraman ordumuza sunduğuna
D) İstiklal Harbi'nde cephede en ön saflarda yer aldığına

63. İriydi Elif, kuvvetliydi kağnı başında
I
Elma elmaydı yanakları, üzüm üzümdü gözleri,
II
Kınalı ellerinden rüzgâr geçerdi daim;
III
Toprak gülümserdi çarıklı ayaklarına.
IV
Alını yeşilini kapmıştı, geçirmişti,
Niceden, niceden.

Şiirde yer alan numaralandırlmış ifadelerden hangisi gerçek hayatta yaşanması mümkün olmayan, şairin hayal gücünün eseri olan kurgusal bir ifadedir?

A) I
B) II
C) III
D) IV

64.



Kurtuluş Savaşı'nı konu edinen bu görselle ilgili çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

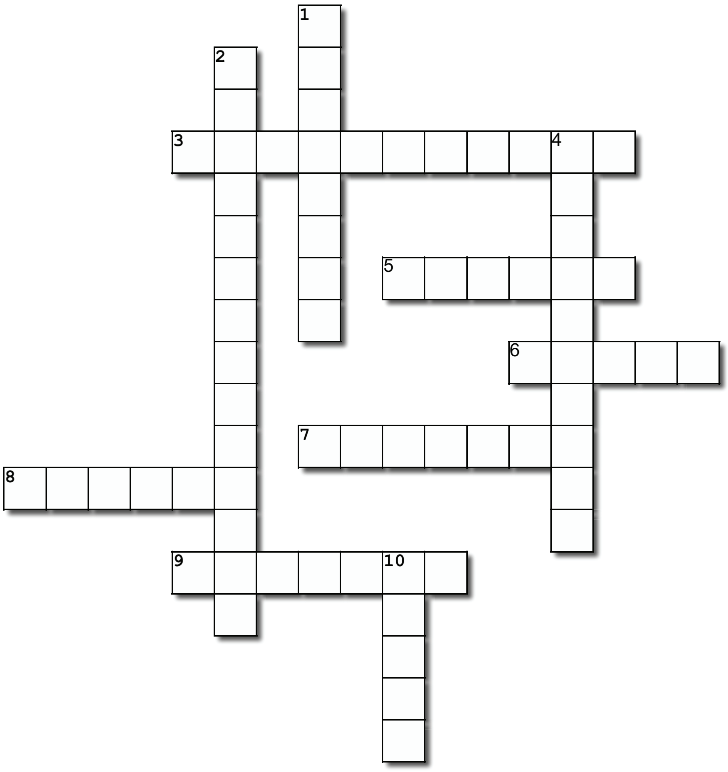
A) Kurtuluş Savaşı'nda zorlu kış şartlarıyla da mücadele edilmiştir.
B) Dönemin savaş teknolojisi bugünkü kadar ileri değildir.
C) Milletimiz kadını ve erkeğiyle savaşta mücadele etmiştir.
D) Savaşta yük hayvanlarından olabildiğince faydalanılmıştır.

65. Ana oğul ulaştırdılar mermilerini yüzleri ak,
Yine erken erken.
Cıvıl cıvıl
Cik cik,
Annesi ağladı
Tekincik gülerken.

Bu dizelerde altı çizili kelimelerle yapılan söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Karşıtlık (Tezat)
B) Teşbih (Benzetme)
C) Konuşturma (intak)
D) Teşhis (Kişileştirme)

66. **Aşağıda verilen çengel bulmacayı çözünüz.**



Soldan Sağa

3. 215 kg ağırlığındaki top mermisini kaldırarak Çanakkale Savaşı'nın seyrini değiştiren kahramanımız
5. Adlara eklenerek onların kime veya neye ait olduklarını belirten ek
6. Birbirine zıt düşünce, duygu ve kavramların bir arada kullanılması sanatı
7. Nitelik veya olayları olduğundan büyük ya da küçük gösterme sanatı
8. Uyak
9. Sahnede oynanmak için yazılmış eser

Yukarıdan Aşağıya

1. Eklendiği kök veya gövdenin anlamını değiştirmeyen ekler
2. 15 Temmuz darbe girişiminde direnişin simgesi haline gelen şehidimiz
4. Kurtuluş Savaşı'nın Kastamonulu kadın kahramanı
10. Dize sonlarında söyleniş ve görevleri aynı olan ek, kelime veya kelime grupları

67. **Tabloda metin türleriyle ilgili verilen bilgileri DOĞRU / YANLIŞ bölümüne (X) işareti koyarak değerlendiriniz.**

	DOĞRU	YANLIŞ
Kişilerin başından geçen olayları üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra yazıya aktarmalarıyla oluşan metinlere günlük denir.		
Bir düşünceyi, isteği, duyguyu başkalarına aktarmak ve haberleşmek gibi amaçlarla oluşturulan metinlere mektup denir.		
Bir yazarın yurt içinde ve dışında gezip gördüğü yerlerin ilgi çekici özelliklerini anlattığı yazı türüne anı denir.		
Olayları sahnede göstermek amacıyla yazılan eserlere tiyatro denir.		

68.



Türk dili alanında da bilimsel çalışmalar yapan Atatürk, bir sözcüğün kökeninin nereden geldiğini bulunca "Uzun bir çalışmadan sonra bunu keşfettiğim zaman, Sakarya Muharebesi'ni kazandığım dakikadaki memnuniyeti duydum." demiştir.

Atatürk'ün bu sözüne verilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Yeni Türk Alfabesi ve Atatürk
B) Türk Dil Kurumunun Başkanı
C) Türk Demek Türkçe Demek
D) Atatürk ve Türk Dili

69. "-ler, -lar" çokluk eki eklendiği sözcüğe çokluk anlamı dışında aile, saygı, küçümseme, yaklaşıklık, abartma gibi anlamlar katabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir kullanım vardır?

A) Çocuklar bugün salonda çok eğlendiler.
B) Bahçedeki insanlar yaşanan duruma üzüldüler.
C) Onu görünce dünyalar benim oldu.
D) Renkli şekerlere dayanamayıp tadına baktı.

70. Yönelme hâl eki cümleye sebep ve amaç anlamları katabilir.
Buraya sizinle konuşmaya geldim. (amaç)
Sizinle tanıştığıma çok sevindim.(sebep)

Verilen bilgi doğrultusunda hangisinde yönelme hâl eki cümleye sebep anlamı katmıştır?

A) Annesini görmeye gitti.
B) Bu elbiseyi aldığıma pişman oldum.
C) Yaylaya piknik yapmaya çıktık.
D) Köyün yakınındaki göle yüzmeye gitti.

71. İsraf yapmamaya evimizden,
Soframızdan, mutfağımızdan
Musluğumuzdan başlamalıyız.
Bu iş sözle olmaz,
Bir yerden başlamak zorundayız.

Yukarıdaki dizelerde iyelik eki almış kaç sözcük vardır?

A) 1
B) 2
C) 3
D) 4

CEVAPLAR

1.

Olay	**Siper savaşları esnasında bir Türk askerinin yaralı İngiliz subayını düşman siperlerine taşıyarak onun hayatını kurtarması**
Yer	**Conkbayırı**
Kişi	**Aslan yapılı bir Türk askeri, yaralı bir İngiliz subayı, yazar, Türk ve düşman askerleri**
Zaman	**23 Nisan 1915**

2. B, B, A, C, C

3. A **4.** A **5.** D

6. B **7.** C **8.** B

9. Türk musikisine verdiği önem vurgulanmaktadır.

10. Olay Çankaya Köşkü'nde geçmektedir.

11. Gramofondan istifade edilmektedir.

12. Yazar, üç aydan beri heyette yer almaktadır.

13.
İsmi çokluk yönünden tamamlayan bir ek almıştır.
Sahiller, Yollar
İsmi iyelik yönünden tamamlayan bir ek almıştır.
Taşını, Vatanımsın, Bacım
İsmi belirtme yönünden tamamlayan bir ek almıştır.
Seni
İsmi yönelme yönünden tamamlayan bir ek almıştır.
Ardahan'a
İsmi ayrılma yönünden tamamlayan bir ek almıştır.
Senden, Edirne'den
İsmi bulunma yönünden tamamlayan bir ek almıştır.
Sille'de, Kırkpınar'da

14. Tiyatro | Gezi yazısı | Mektup | Anı

15. e, a, b, c, d

16. A **17.** D **18.** A **19.** D

20.
Uğultu
Pare pare sönmek
Sergi
Buğulanmak
Övünç
Haykırış
Tapınak

21.

Doğru	Yanlış
X	
X	
	X
	X
X	

22. C **23.** D **24.** D

25.

Sözcük	**Anlamı**
Sema	Gökyüzü
Zayiat	Kayıplar, yitikler
Pak	Temiz
Cihan	Dünya
Müşkülat	Güçlük, zorluklar

26. Mesajdaki ana duygu vatan sevgisi ve Türk askerinin büyük başarısıdır.

27. C **28.** C

29.

REDİF	**KAFİYE**
-ler onda	-öz

30. B **31.** D

32. e, b, f, c, a, g, d

33. *Ayağı yere değer, başı göğe değer.*
Bastığında toprağı ezer!
Gülleden beter!

34. Türk askerinin yiğitliği ve kahramanlığı

35. C **36.** D **37.** B **38.** B

39. A **40.** D

41. **ÖNE SÜRMEK**
YOLA ÇIKMAK

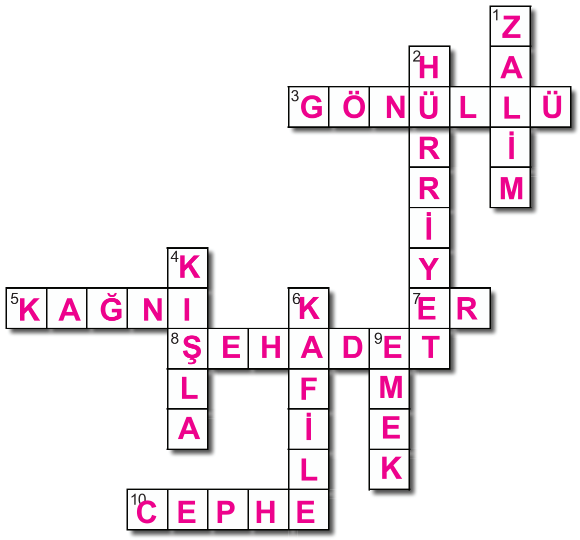
42. Zalim – Mazlum

43. B **44.** Y, D, Y, D, Y, Y, D, D, Y, Y

45.
Mektup
Anı
Tiyatro
Gezi yazısı

CEVAPLAR

46.



47.

Olay	Atatürk'ün kendisini ayağına kapanarak karşılayan kahraman Adile Çavuş'u ayağa kaldırıp yerlerde sürünmeye değil omuzlarda yükselmeye layık olduğunu ifade ederek Türk kadınını onurlandırması.
Yer	Tarsus ilçesi sokakları.
Zaman	Cumhuriyetin ilk yılları
Kahramanlar	Atatürk, Adile Çavuş, halk
Anlatıcı	3. Kişili anlatım

48. B

49. B, F, D, A, E, C

50. fakat, fakat, ancak, ancak, buna rağmen, ama

51. D, Y, D - 3. Çıkış

52.

Doğru	Yanlış
X	
X	
X	
	X
	X

53. İŞİTME — GÖRME — DOKUNMA

54.

Abartma
Benzetme
Saygı
Yaklaşık
Millet
Aile
Çokluk
Her

55. 2, 4, 5, 3, 2, 1

56. A

57.

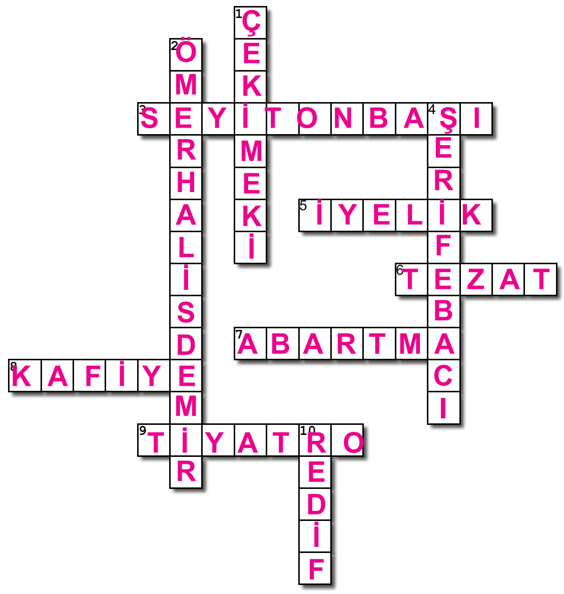
1	mi edatı
2	yalın
3	-de hal eki
4	-den hal eki
5	ilgi
6	çokluk
7	nesnel
8	öznel
9	amaç
10	-e,-a

58. B **59.** C

60. C **61.** C **62.** D

63. D **64.** C **65.** A

66.



67.

Doğru	Yanlış
	X
X	
	X
X	

68. D **69.** C

70. B **71.** D

meb.gov.tr